

XXI. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH. SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ.

21ST INTERNATIONAL COLLOQUIUM ON REGIONAL SCIENCES. CONFERENCE PROCEEDINGS.

Place: Kurdějov (Czech Republic)
June 13-15, 2018

Publisher: Masarykova univerzita, Brno

Edited by:

Viktorie KLÍMOVÁ

Vladimír ŽÍTEK

(Masarykova univerzita / Masaryk University, Czech Republic)

Vzor citace / Citation example:

AUTOR, A. Název článku. In Klímová, V., Žítek, V. (eds.) *XXI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. s. 1–5. ISBN 978-80-210-8969-3.

AUTHOR, A. Title of paper. In Klímová, V., Žítek, V. (eds.) *21st International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. pp. 1–5. ISBN 978-80-210-8969-3.

Publikace neprošla jazykovou úpravou. / Publication is not a subject of language check.

Za správnost obsahu a originalitu výzkumu zodpovídají autoři. / Authors are fully responsible for the content and originality of the articles.

© 2018 Masarykova univerzita

ISBN 978-80-210-8969-3

ISBN 978-80-210-8970-9 (online : pdf)

ZJIŠŤOVÁNÍ PERCEPCE DESTINAČNÍ BEZPEČNOSTI JAKO NÁSTROJ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU (NA PŘÍKLADU KOLUMBIE)

Survey of destination security perception as a tool for tourism development
(an example from Colombia)

VLADIMÍRA ŠILHÁNKOVÁ¹

JEFFERSON ARIAS GOMÉZ²

GABRIELA ANTOŠOVÁ¹

MICHAEL PONDĚLÍČEK¹

¹Katedra regionálního rozvoje   ¹Department of regional development
Institut regionálního rozvoje   Institute of regional development
VŠ regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS   College of reg. develop. and Bank institute - AMBIS
✉ Žalanského 68/54, 168 00 Praha, Czech Republic
E-mail: vladimira.silhankova@abmis.cz, gabriela.antosova@ambis.cz, mpondelicek@gmail.com

²Programa Administración de Empresas   ²Program for Enterprises Administration
Facultad de Ciencias Empresariales   Faculty of Enterprises Science
Corporación Universitaria Minuto de Dios   University Minuto de Dios (UNIMINUTO)
✉ Calle 81B No. 72B – 70.Barrio Minuto de Dios, Bogotá D.C., Colombia
E-mail: jarias@uniminuto.edu

Anotace

Výběr turistické destinace je stále více podrobován zkoumání její bezpečnostní situace. Cílem práce bylo najít jednoduchou a obecně použitelnou metodu, jak identifikovat percepci bezpečnosti turistické destinace a tuto ověřit na příkladu Kolumbie. Pro hodnocení bezpečnostní situace turistické destinace byla z metod užívaných pro analýzu rizik zvolena metoda expertních odhadů DELPHI, doplněná o specifické prvky územní / destinační bezpečnosti, kde do role expertů byli dosazeni potenciální turisté. Pro vlastní sběr dat byl vyvinut samostatný dotazník s výběrem standardizovaných hrozeb zpracovaných dle Antušáka (2009). Následně proběhla pilotní fáze hodnocení, kde vyplynulo, že za vysloveně „nebezpečnou“ Kolumbii považuje 11% respondentů a za spíše nebezpečnou 43%. Dále byla provedena analýza percepcí jednotlivých hrozeb a ukázalo se, že z 33 vyjmenovaných hrozeb byla více než polovina hodnocena jako nebezpečné. Výzkum bude pokračovat se širším vzorkem respondentů tak, aby byla vytvořena dostatečná informační základna percepcí destinační bezpečnosti Kolumbie. Jednotlivé percepcie dotázaných potenciálních turistů budou analyzovány pomocí statistické metody komponentní analýzy či shlukové analýzy. Výzkum bude doplněn o dotazníkové šetření mezi turisty, kteří již Kolumbii navštívili a tyto dvě percepcie budou vzájemně komparovány tak, aby mohl být vytvořen návrh na eliminaci hrozeb vyhodnocených jako reálných i návrh na komunikační kampaň představující Kolumbii jako bezpečnou turistickou destinaci.

Klíčová slova

bezpečnost, riziko, cestovní ruch, destinace cestovního ruchu, Kolumbie

Annotation

The digest of tourist destination is more and more depend on its security situation. The aim of the work was to create simple and commonly usable method, how to identify the destination security perception and to validate it on the example from Colombia. For the survey of destination security perception was chosen on of the risk analysis method – the DELPHI method which was enlarged by specific questions urban / destination security and where

in the role of experts works potential tourists. For the data collection was created new questionnaire with the selected standard threats prepared by Antušák (2009). Then was realized the pilot phase of perception investigation. There was identify than 11% of respondents find the Colombia as really unsafe and 43% as more or less unsafe. The analysis of 33 threats shown than more than half of them are felt as big or medium threat. The survey will continue by investigation with the bigger number of respondents to be able to collect appropriate informational perception of Colombia destination security. Those data will be analyzed by statistical method of component or fuzzy analysis. The survey will be enlarged by questionnaire investigation with tourists who's just visited Colombia and those two perception will be compared. As a result there will be created the plan for real threats elimination as well as a communication campaign plan which will show the Colombia as safe tourist destination.

Key words

safety, risk, tourism, tourist destination, Colombia

JEL classification: Z320

1. Úvod

Češi s ohledem na relativně vysokou ekonomickou výkonnost naší ekonomiky se postupem času stávají významnou skupinou turistů objevujících i vzdálené a exotické destinace. Rozhodnutí, kterou destinaci navštívit a které se naopak vyhnout podléhá celé řadě proměnných a výběr turistické destinace je stále více podrobován zkoumání její bezpečnostní situace. Laickou i širší odbornou diskusí spojenou s bezpečností jednotlivých turistických destinací vyvolala v nedávné minulosti celá řada faktorů jako např. rozvoj světového terorismu (Liu a Pratt, 2017) nedávná uprchlická krize v Evropě (Pappas a Papatheodorou, 2017), dopady změny klimatu (Pondělíček, Touška, 2017) a další.

Cui a kol. (2016) upozorňují na to, že nejsou vždy symetrické objektivní bezpečnostní podmínky v destinaci a jejich percepcie turisty, resp. potenciálními turisty. Na jedné straně je v "tradičních" turistických destinacích míra rizika podceňována, destinace "netradiční" či obecně dosud nepoznané jsou na druhou stranu vnímány jako více nebezpečné. Otázkou tedy je, jak percepci bezpečnosti turistické destinace popsat, případně změřit. Karl a Schmude (2017) vytvořili "přehled" faktorů, které vstupují do výběru turistické destinace mj. z pohledu bezpečnosti a Korstanje a George (2017) se pokusili vytvořit model pro hodnocení percepcie bezpečnosti v turistických destinacích prostřednictvím sjednáváných cestovních pojištění. Protože exaktní data o sjednaných cestovních pojištěních nemusí být vždy dostupná a sjednávané pojištění ovlivňují i mnohé další faktory, stanovili jsme si jako cíl naší výzkumné práce najít jednoduchou a obecně použitelnou metodu, jak identifikovat percepci bezpečnosti turistické destinace a tuto ověřit na příkladu percepcie bezpečnosti Kolumbie jako perspektivní turistické destinace pro českého turistu.

Metodika zvolená pro zpracování tohoto článku vychází rešerší a analýzy odborných textů věnovaných problematice výzkumu bezpečnosti turistických destinací a zejména z metod analýzy rizik. Obecně je analýza rizik metoda rozboru situace či stavu, kterou jsou rizika včas rozpoznávána a vyhledávána (identifikována), vyhodnocována a informace o nich jsou předávány příslušné úrovni řízení k přijetí rozhodnutí o tom, jak vyřešit (minimalizovat) nebo vyloučit tato identifikovaná rizika (Procházková, 2011). Postup analýzy rizika je založen na několika navazujících krocích. Těmito kroky jsou: identifikace rizika, verifikace rizika, analýza pravděpodobnosti vzniku rizika, analýza nežádoucího dopadu rizika, stanovení významnosti (vlivu) rizika (Veličko, 2017). Procházková (2011) vyjmenování 14 typů analýzy rizik, z nichž pro řešení zadaného úkolu byla vybrána Metoda Delphi, což je postup pro stanovení odborného odhadu budoucího vývoje nebo stavu pomocí skupiny expertů. V roli expertů zde budou vystupovat potenciální turisté – návštěvníci Kolumbie. Základem pro hodnocení bezpečnostní situace turistické destinace bude použit soubor hrozeb dle Antušáka (2009), který bude upraven a doplněn o specifické prvky územní / destinační bezpečnosti.

2. Kolumbie jako turistická destinace

Kolumbijská republika byla vybrána pro případovou studii výzkumu, protože se jedná o nově se otvírající a velmi zajímavou destinaci pro české turisty. Kolumbie jako taková je pro Čechy celkově neznámá a většinou dosud jako turistická destinace ani neuvažovaná. Důvodem byl dlouhotrvající konflikt uvnitř země, hraničícím s občanskou válkou. Největší a levicově zaměřená partyzánská skupina FARC, která operovala až na třetině území Kolumbie, byla od roku 1964 noční můrou celé země, zejména pak pro rolníky i obyvatele malých měst. Partyzáni ozbrojených levicových sil si vydělávali zejména na únosech bohatých lidí, pěstování koky a marihuany a pašování omamných látek do okolních zemí a také do USA. Guerillová válka, povzbuzená revolucionářem Che

Guevarou jako ideologem socialismu, stála zemi za skoro 50 let bojů a ztrát - cca 260 000 mrtvých zejména na venkově a mohutnou vlnu emigrace (zejména do USA) o velikosti asi 7000 000 obyvatel a udělala ze země jinak pestré a bohaté v podstatě nebezpečnou a neoblíbenou destinaci. (Dodnes většina lidí považuje zájezd do Kolumbie za touhu cestovatele po drogách, a přitom opak je pravdou, bezpečnost se každoročně zvyšuje, bezpečnostní složky jsou přítomny doslova na každém rohu a problém je koupit cigarety, alkohol i Coca Colu s cukrem).

V roce 2016 došlo na Kubě k podpisu smlouvy o příměří a na podzim 2017 přijel smír silou vroucných modliteb potvrdit i Papež František. Otevřela se tak cesta k narovnání života v zemi., kdy partyzáni jsou odzbrojeni a opouštějí své základny. Vzniklá postkonfliktní situace s ateistickými partyzány FARC se daří udržovat dohodami, ale neustále stoupá pocit křivdy na venkově, odzbrojení partyzáni nemají práci, některá území pod jejich dřívější nadvládou se vysídlují a dochází ke kácení lesů jednak dřevařskými loby (lesy přestaly být „chráněny“ a obývány FARC) a také místními zemědělci, kteří potřebují plochy na pastvu ovcí, koz a dobytka, pěstování kávy, kakaa a banánů nebo palem (medových či voskových). Nové a nové efekty disfunkcí ve společnosti za postkonfliktní situace se každou chvílí projevují pod vlivem tlaku na zvýšení hospodářského růstu v zemědělství, průmyslu i turistice. Univerzální recept kromě sociálně zaměřených programů a jejich rozvoje prakticky plošně neexistuje a každý region řeší situaci vlastními prostředky a po svém. Rozvoj cestovního ruchu je tedy jednou z příležitostí, jak oživit hospodářství a vytvořit pracovní místa pro nezaměstnané.

V obecné rovině turismus v zemi stoupá nesmírně rychle a počet návštěv země roste od roku 2015 cca o 300 tis. osob ročně (z 2 288 tis. turistů v roce 2015 na 3 233 tis. turistů v roce 2017). Z celkového počtu turistů bylo za poslední rok 19,6 % Američanů (USA) a cca 15,4 % Evropanů. Středoevropané dosud tvoří (i přes všechnu snahu operátorů) necelé jedno procento návštěvníků Kolumbie. Hlavním důvodem návštěvy země je v cca 70 % turismus, což je rovněž velmi dobrý trend svědčící o důvěře a rostoucím pocitu bezpečnosti ve vztahu k zemi (MICyT, 2018).

Kolumbie rozvoj cestovního ruchu podporuje a integruje aktivity, jako je ekoturistika, pozorování ptáků, slézání vodopádů, trekking, adventure pochody a činnosti, pozorování velryb, venkovský cestovní ruch, a dobrodružství jako je potápění (MICyT, 2012) a specializuje se na oblasti, kde turisté mají možnost zažít pocity spokojenosti, co tato rozmanitost nabízí: ptáky v Orinoquiá, velryby v Pacifiku, ekoturismus v oblasti Guavio východně od Bogoty mezi mnoha dalšími jinými možnostmi. Krédem Ministerstva obchodu, průmyslu a cestovního ruchu Kolumbijské republiky je, aby každý jedinec, který se účastní cestovního ruchu v Kolumbijské republice, prožíval spojení s kulturou a biodiverzitou, která je vlastní této zemi. Zavádí se podnikání a cestovní ruch jako prvky nebo kategorie, které určují jejich postoj k realitě, že navštívená země je plná překvapení a nabídek, které zprostředkovává vlastní skutečnost, a to v možnosti vnímat ovzduší stability a bezpečnosti ze situací konsolidace rovnosti a sociálního cestovního ruchu i ze samotného cestování jako kulturního vztahu nástroje a výměny mezi národy (Carbonell, 2016). Zde je možné také navázat spolupráce, v nichž se objevují percepce turistů, jejich očekávání, projevy a společenské zvyklosti a ti za určitých okolností, mohou vyprávět příběhy, sdílet zážitky s ostatními a budovat nové vztahy. (Tribiño, 2016)

Z hlediska stávajícího turistického ruchu do Kolumbie z ČR (a podobně ze střední Evropy), doposud převažují „dobrodružné“ zájezdy od několika dobrodružnějších cestovních kanceláří s různým stupněm komfortu. Standardní komerční nabídky organizovaných zájezdů do Kolumbie jsou ale již na vzestupu a mírně začínají vytlačovat na okraj spíše nabídky „adventure“ výjezdů nebo expedic, které do země zájezdy organizovaly a organizují.

Mezi hlavní navštěvované destinace v Kolumbii (dle analýzy nabídky cestovních kanceláří) patří:

- Bogota a okolí: Museo del Oro, laguna Guatavita, solné doly a chrám v Zipaquiré, Villavicencio,
- Cartagena a okolí – hradby, pevnost a koupání, Santa Marta na pobřeží Karibiku a NP Tayrona,
- Medellín, Villa de Leiva, Santa Rosa de Cabal a Salento a okolní národní parky,
- San Agustín, Tierra Dentro, Popayán (podle INVIA, 2018).

Jednoznačně nejnavštěvovanějšími místy jsou Cartagena (lodní přístav pro četné lodi křižující Karibikem) a Bogota – hlavní město s mezinárodním letištěm). (MICyT, 2018) Další lokality nejsou zatím „v kurzu“. Důvodů může být celá řada od pocitu bezpečnosti až po reálné špatnou dopravní dostupnost. Ministerstvo obchodu, průmyslu a cestovního ruchu Kolumbijské republiky proto zadalo projekt zjištění percepce bezpečnosti v Kolumbii u potenciálních turistů ze středoevropského prostoru, kde, jak bylo uvedeno výše, je návštěvnost Kolumbie stále ještě velmi nízká. Pro tuto analýzu byla naším výzkumným týmem vyvinuta nová metodika hodnocení percepce tak, jak je popsána níže.

3. Analýzy rizik a její analýzy využitelné pro měření územní / destinační bezpečnosti

Bezpečí definuje např. Procházková (2011) „jako stav lidského systému či jiné entity, při kterém vznik újmy na chráněných zájmech má přijatelnou pravděpodobnost (je téměř jisté, že újma nevznikne). Bezpečí závisí na procesech, dějích a jevech, které probíhají v lidské společnosti, životním prostředí, planetárním systému, galaxii a dalších vyšších systémech“. S pojmem bezpečí se pak váží pojmy hrozby a rizika, kdy hrozbu lze chápat jako libovolný subjekt, který svou činností může poškodit nebo zničit konkrétní chráněnou hodnotu nebo zájem jiného subjektu. Také se může jednat o jev, který je bezprostřední příčinou poškození nebo zničení konkrétní chráněné události nebo zájmu (Antušák 2009). Riziko je pak abstraktní veličina, která představuje možnost vzniku události s výsledkem odlišným od předpokládaného cíle, a to s určitou objektivní matematickou nadějí či statistickou pravděpodobností. Je to tedy kvantifikovaná nejistota, hovoříme o míře či váze hrozby (Antušák 2009). Káčer (2016) pojem riziko vysvětluje jako možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, která je z bezpečnostního hlediska považována za nežádoucí. Míru rizika vyplývající z hrozby je možné posoudit na základě analýzy rizik.

Základní klasifikaci hrozeb provedl Antušák (2009), který je dělí na hrozby:

- Naturogenní – přírodní, živelné (extrémy počasí, tektonická činnost a pohyby půd, nákazy a jiná přírodní ohrožení).
- Antropogenní (technogenní hrozby, ekologické hrozby, agrogenní hrozby a sociogenní hrozby).
- Sociální, společenské, ekonomické (Vojenské hrozby, Bezpečnostní a vnitrobezpečnostní hrozby a ekonomické hrozby).

Každou tuto kategorii dále rozpracovává do podrobného popisu jednotlivých možných hrozeb. Pro potřeby hodnocení destinační bezpečnosti byly vybrány relevantní hrozby – viz tabulka 1.

K vlastnímu hodnocení hrozeb se pak využívají metody analýzy rizik. Analýza rizik je chápána jako metoda, kterou lze rizika resp. hrozby identifikovat a včas rozpoznat (Veličko, 2015). Analýzy rizik jsou rozděleny do čtyř základních úrovní (Procházková, 2011):

- A. Předběžná analýza rizik.
- B. Standardní, rychlá a méně přesná analýza rizika.
- C. Detailní analýza rizika v souhrnném kontextu.
- D. Individuální a specifická analýza rizika.

Procházková (2011) vyjmenovává 15 druhů analýzy rizik, z nichž některé byly již pro potřeby hodnocení územní bezpečnosti ověřovány (Vránová, 2016, Čonka, 2016, Tökölyová, 2017 aj.). Z dosavadních výsledků je patrné, že pro potřeby analýzy hodnocení destinační bezpečnosti postačí analýza na úrovni A tj. Předběžná analýza rizik resp. hrozeb. V této kategorii se pak jako optimální jeví tzv. Delfská metoda – DELPHI - metoda expertních odhadů. Tato metoda je založená na expertním odhadu. Metoda probíhá prostřednictvím dotazování oslovených expertů, kterým je předložen seznam relevantních hrozeb. V metodě DELPHI je bezprostřední styk expertů nahrazen propracovaným programem postupného individuálního dotazování, zpravidla formou anket (Procházková, 2011). Pro potřeby hodnocení destinační bezpečnosti budou do role expertů dosazeni potenciální turisté. Pro vlastní sběr dat byl proto vyvinut samostatný dotazník – viz tabulka 1. Pro vlastní hodnocení byla zvolena čtyřbodová škála, aby byl hodnotitel „přinucen“ přiklonit se k jedné nebo druhé straně a předešlo se tak obecně známému efektu hodnocení „středem“.

Tab. 1: Výběr hrozeb pro hodnocení destinační bezpečnosti

Typ hrozby	Hodnocení relevance hrozby			
	ano velmi	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Naturogenní hrozby				
Extremy počasí				
Hrozí povodně a záplavy?				
Hrozí požáry vzniklé přírodními vlivy?				
Hrozí bouřky, vichřice, větrné poryvy, přívalový déšť, krupobití?				
Hrozí sněhové kalamity, námrazy, vznik ledových bariér?				
Hrozí dlouhotrvající sucha?				
Hrozí extrémní vedra a vznik tepelných ostrovů?				
Tektonická činnost a jiná přírodní ohrožení				
Hrozí zemětřesení?				
Hrozí sesuvy půdy?				
Hrozí sopečné erupce?				
Hrozí nákazy?				
Hrozí epidemie?				
Antropogenní hrozby				
Technogenní hrozby				
Je dopravní situace neklidná, nepřehledná a nebezpečná? (Stav dopravní infrastruktury, intenzita provozu, riziko dopravních havárií)				
Je dodávka plynu a tepla nestabilní? (Podle frekvence výpadků.)				
Je telekomunikační síť (telefon, internet) nestabilní? (Podle frekvence výpadků.)				
Hrozí destrukce staveb (stavební fond je ve špatném stavu)?				
Hrozí nedostatek pitné vody? Nebo projevuje se už nedostatek pitné vody?				
Jsou dodávky pitné vody nestabilní? (Podle frekvence výpadků.)				
Sociogenní hrozby				
Je hygienická situace v ubytovacích zařízeních na špatné úrovni (je tam špína, hmyz apod.)?				
Je problém sehnat ubytování? (Způsob rezervace je nejasný a přehledný, cena neodpovídá kvalitě.)				
Je hygienická situace ve stravovacích zařízeních na špatné úrovni (je tam špína, hmyz apod.)?				
Sociální, společenské a ekonomické hrozby				
Vojenské a bezpečnostní hrozby				
Bezpečnostní složky zajišťují svobodu občanů, občanských a lidských práv jsou samy bezpečnostním rizikem?				
Existují sociální konflikty, protesty, demonstrace?				
Vyskytují se hromadné pouliční nepokoje, rabování?				
Je patrná činnost různých mafií a/nebo organizovaného zločinu?				
Existuje etnické, náboženské a kulturní napětí mezi různými sociálními skupinami?				
Hrozí riziko teroristického útoku?				
Je velká a obtěžující přítomnost sociopatů (žebráků apod.)?				
Ekonomické hrozby				
Je dostupnost bankomatů špatná?				
Jsou směnární (a směnárníci / veksláci) nedůvěryhodní?				
Ceny pro turisty nejsou fair (tj. jsou dvojití ceny)? (Ceny jsou pro cizince nepřehledné, nevím, za co platím.)				
Nabídka zboží pro turisty (suvenýry, místní výrobky apod.) neexistuje.				
Společenské hrozby				
Nezbytné turistické informace jsou špatně dostupné a jsou nesrozumitelné (místní zvyklosti, otevírací doby, jízdní řády apod.)?				
Informace jsou dostupné pouze v místním jazyce. Jako turista jim jen stěží rozumím?				

Zdroj: vlastní zpracování na základě Antušák (2009)

Úplnost a srozumitelnost výše uvedeného dotazníku byla pilotně ověřena v říjnu 2017 skupinou cca 30 studentů magisterského studia naší školy s tím, že studenty byly hodnoceny nejrůznější destinace (české, zahraniční i exotické, podle místa jejich hlavní dovolené). Na základě tohoto ověření byl dotazník drobně upraven do finální podoby.

4. Zjišťování percepce destinační bezpečnosti v Kolumbii

Vlastní zjišťování percepce destinační bezpečnosti pro Kolumbii započalo pilotní fází v lednu 2018, do které se zapojilo 37 respondentů, kteří doposud Kolumbii nenavštívili, ale za určitých okolností by byli ochotni o návštěvě této destinace uvažovat. Z pilotního zjišťování percepce destinační bezpečnosti vyplynulo, že za vysloveně „nebezpečnou“ ji považuje 11% respondentů, nicméně za spíše nebezpečnou celých 43%. Celkově je tedy tato destinace hodnocena jako „nebezpečná“ více než polovinou dotázaných.

Obr. 1: Celková percepce destinační bezpečnosti Kolumbie

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska hodnocení jednotlivých dílčích hrozeb byla hodnocena převážnou většinou respondentů jako velmi velká hrozba „činnosti různých mafií a/nebo organizovaného zločinu“. Na druhou stranu jako velmi bezpečná se Kolumbie jeví z hlediska hrozby sněhových kalamit (což je ale s ohledem na téměř rovníkové umístění Kolumbie pochopitelné). Nicméně se ukázalo, že z 33 vyjmenovaných hrozeb byla více než polovina (17) hodnocena převážně jako spíše nebezpečné. Největší četnost hrozby se k našemu překvapení ukázala v oblasti požárů vzniklých přírodními vlivy (téměř 80% odpovědí v kategorii „spíše hrozí“), dále pak 60% respondentů se domnívá, že v Kolumbii spíše hrozí sesuvy půdy a nákazy, a že zde turisty ohrožují i sociální konflikty, protesty, demonstrace. Více než 50% dotázaných má pak ještě obavu z povodní a záplav, dlouhotrvajícího sucha, zemětřesení, epidemií, nepřehlednosti dopravní situace, destrukcí staveb z důvodu špatného stavebního stavu staveb, hromadných pouličních nepokojů, rabování, přítomnosti sociopatů (žebráků apod.). Jako nedůvěryhodné jsou rovněž označovány směnárny (a směnárníci). Obava rovněž panuje ze špatné dostupnosti a nesrozumitelnosti nezbytných turistických informací. Naopak jako vyhovující očekávají ve více než 50% respondenti situaci v dodávkách plynu, tepla a pitné vody, stejně jako dostupnost a kvalitu ubytovacích zařízení (za rozumnou cenu). Potenciální turisté rovněž důvěřují místním bezpečnostním složkám a v místě neocikávají hrozbu teroristického útoku ani etnické, náboženské a kulturní napětí mezi různými sociálními skupinami. Optimističtí jsou rovněž v předpokladu dostatečné nabídky zboží pro turisty a dostupnosti informací v anglickém jazyce.

Při komparaci percepce pilotního vzorku respondentů s reálnou situací v zemi (výzkumným týmem navštívena v období květen - září 2017), lze konstatovat, že některé hrozby, jako „činnosti různých mafií a/nebo organizovaného zločinu“ jsou nadále na základě dlouho tradovaných zpráv přeceňovány a jiné jako je např. dostupnost pro Evropana pitné vody nejsou jako hrozba nazírány.

Výzkum bude pokračovat se širším vzorkem respondentů (cca 300 dalších osob) tak, aby byla vytvořena dostatečná informační základna percepce destinační bezpečnosti Kolumbie. Jednotlivé percepce dotázaných potenciálních turistů budou dále analyzovány pomocí statistické metody komponentní analýzy či shlukové analýzy, tak aby se určily nejvíce statisticky významné oblasti percepce potenciálních hrozeb pro českou klientelu do turistických destinací Kolumbijské republiky. Výzkum bude dále doplněn o dotazníkové šetření mezi turisty, kteří již Kolumbii navštívili (předpokládáme cca 50 respondentů) a tyto dvě percepce budou vzájemně komparovány. Zjištěná percepce pak bude dále komparována se skutečným stavem v místě samém tak, aby mohl být vytvořen návrh jednak na eliminaci hrozeb vyhodnocených jako reálné (pro Ministerstvo obchodu, průmyslu a cestovního ruchu Kolumbijské republiky) a vedle toho návrh na komunikační a prezentační kampaň

představujících Kolumbii jako bezpečnou turistickou destinaci tj. návrh na odstranění percepce nebezpečnosti v segmentech, které ve skutečnosti nebezpečné nejsou (jak pro Ministerstvo obchodu, průmyslu a cestovního ruchu Kolumbijské republiky, tak i pro outgoingové cestovní kanceláře v České republice).

Závěr

Práce na projektu ukázala, že otázky destinační bezpečnosti se dostávají do popředí zájmu jak odborné veřejnosti, tak i kompetentních úřadů a zainteresovaných profesních skupin. Ovšem nástroje hodnocení destinační bezpečnosti jsou teprve ve fázi zrodu. Některé z nich jsou pro běžné hodnocení těžko dostupné (např. metoda hodnocení sjednávaných cestovních pojištění) nebo jsou příliš složité. Vedle toho, ale existují zaužívané metody obecné analýzy rizik, které jsou poměrně jednoduchými prostředky adaptovatelné i pro analýzy destinační bezpečnosti. Pro předběžné hodnocení (velkého územního celku) se ukázala zvolená metoda DELPHI jako velice vhodná pro svou jednoduchost a širokou pochopitelnost. Při vlastním hodnocení se pak ukázalo, že obava z hodnocení „středem“ byla oprávněná, neboť extrémních hodnot hodnocení dosahovalo spíše výjimečně.

Pro hodnocení destinační bezpečnosti v jednotlivých dílčích lokalitách by pak bylo vhodné rozpracovat i detailní analýzy rizik resp. jejich percepce (až do kategorie C- viz Procházková, 2011) např. metodou expertních odhadů (viz Čonka 2016) nebo polokvantitativní metodou „PNH“ (Ryšavý, 2018). Tímto směrem předpokládáme, že se bude ubírat i náš další výzkum.

Literatura

- [1] ANTUŠÁK, E., (2009). *Krizový management, Hrozby – krize - příležitosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-488-8.
- [2] CARBONELL, C., (2016). Territorialidades, sujetos globales y étias del turismo. In ROZO, E. a VÉLEZ, M. (eds.). *Debates contemporáneos sobre el turismo: Tomo II. Reflexiones y dinámicas en los lugares turísticos: dilemas éticos, imaginarios sociales y prácticas culturales*. Bogotá: Editorial Universidad Externado, pp. 23-52.
- [3] CUI, F. a kol., (2016). An overview of tourism risk perception. *Natural Hazards*, vol. 82, no. 1, pp. 643-658. ISSN 0921-030X. DOI: 10.1007/s11069-016-2208-1.
- [4] ČONKA, K., (2016). *Územní plánování a bezpečnost sídla*. [Bakalářská práce]. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje.
- [5] INVIA, (2018). *Zájezdy*. [online]. [cit. 7.3.2018]. Dostupné z: <https://www.invia.cz>.
- [6] KÁČER, J., (2016). *Krizový management*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje.
- [7] KARL, M., SCHMUDE, J., (2017). Understanding the role of risk (perception) in destination choice: A literature review and synthesis. *Tourism*, vol. 65, no. 2, pp. 138-155. ISSN 1332-7461.
- [8] KORSTANJE, M. E., GEORGE, B. P., (2017). The construction of a security coefficient for tourist destinations based on travel insurance purchase behavior. *Tourism Analysis*, vol. 22, no. 4, pp. 563-568. ISSN 1083-5423. DOI: 10.3727/108354217X15023805452158.
- [9] LIU, A., PRATT, S., (2017). Tourism's vulnerability and resilience to terrorism. *Tourism Management*, vol. 60, pp. 404-417. ISSN 0261-5177. DOI: 10.1016/j.tourman.2017.01.001.
- [10] MINISTERIO DE COMERCIO, INDUSTRIA Y TURISMO DE COLOMBIA - MCIyT, (2012). *Política de turismo de naturaleza*. Bogotá: Ministerio de comercio, industria y turismo de Colombia.
- [11] MINISTERIO DE COMERCIO, INDUSTRIA Y TURISMO DE COLOMBIA – MCIyT, (2018). *Estudios Económicos* [online]. [cit. 7.3.2018]. Dostupné z: http://www.mincit.gov.co/publicaciones/17/estudios_economicos.
- [12] PAPPAS, N., PAPTAEODOROU, A., (2017). Tourism and the refugee crisis in Greece: Perceptions and decision-making of accommodation providers. *Tourism Management*, vol. 63, pp. 31-41. ISSN 0261-5177. DOI: 10.1016/j.tourman.2017.06.005.
- [13] PONDĚLÍČEK, M., TOUŠKA, M., (2017). Změna klimatu a její vliv na bezpečnost turistů ve vybraných místech východního Barrandienu. In *XX. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků*. Brno: Masarykova univerzita, pp. 780-785. ISBN 978-80-210-8558-2. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-8587-2017-102.
- [14] PROCHÁZKOVÁ, D., (2011). *Analýza a řízení rizik*. Praha: České vysoké učení technické v Praze. ISBN 978-80-01-04841-2.
- [15] RYŠAVÝ, J., (2018). *Strategický plán obce a jeho vliv na bezpečnost*. [Bakalářská práce]. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS (v rozpracovanosti).
- [16] TÖKÖLYOVÁ, S., (2017). *Strategický plán obce a jeho vliv na bezpečnost*. [Bakalářská práce]. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje.

- [17] TRIBIÑO, L., (2016). La mirada del turista frente a la dignidad humana. In Rozo, E., Vélez, M. (eds.) *Debates contemporáneos sobre el turismo: Tomo II. Reflexiones y dinámicas en los lugares turísticos: dilemas éticos, imaginarios sociales y prácticas culturales*. Bogotá: Editorial Universidad Externado, pp. 53-70.
- [18] VELIČKO, J., (2015). Analýza rizika- poznámky z praxe. *Časopis I12*. vol. 14, no. 6. [online]. [cit. 2.3.2018]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xiv-cislo-6-2015.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>.
- [19] VRÁNOVÁ, R., (2016). *Strategický plán obce a jeho vliv na bezpečnost*. [Bakalářská práce]. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje.

Příspěvek byl zpracován v rámci projektu „The barriers in the tourism development in Colombia due to perception of regional security insufficiency“ zpracovávaného pro Ministerstvo obchodu, průmyslu a cestovního ruchu Kolumbijské republiky.